

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr.

Wilno, dnia 22 listopada 1934 r.

1175.7

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dział. Str.

1. Minister Kotewski o swej wizycie w Kownie.—
2. Stosunki Litwy z Watykanem.—

I. 1.
" "

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

3. Dokoła zmian w ustawie o adwokaturze.—
4. Dokoła reformy Przedstawicielstwa Studentów.—
5. Likwidacja zakładów karnych.—

III. "
" "
" "

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

6. Prasa litewska w sprawie kłajpedzkiej.—

VII. 2.

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Minister Łotewski o swej wizycie w Kownie. Prasa ryska /z 22.XI.1934/: 21 listopada powrócił do Rygi ze swej podróży do Kowna minister Finansów Ekis. Brał on w Kownie udział w obchodzie rocznicy odzyskania niepodległości Łotewskiej. W wywiadzie prasowym oświadczył minister Ekis, że spotkał w Kownie niezwykle serdeczną atmosferę w stosunku do Litwy. W związku z tem uroczystości ku czci Łotwy nosiły imponujący charakter. Minister Ekis wyraził przekonanie, że sąsiedzkie stosunki między Litwą a Łotwą będą się coraz bardziej wzmacniać.-

Stosunki Litwy z Watykanem ./XI.1934/: Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Kowna, że stosunki między Litwą a Watykanem w ostatnich czasach zaostrzyły się do tego stopnia, że istnieje groźba otwartego zerwania. Już przed 4 laty stosunki te zaogniły się tak bardzo, że doszło wówczas do wydalenia nuncjusza papieskiego msgr. Bartolini'ego. Od tego czasu Watykan reprezentowany był w Kownie przez agenta, który miał zapobiec grożącemu zerwaniu stosunków.

Gdy się stało wiadome, że nastąpiło zerwanie między agentem papieskim a rządem litewskim, jeden z wybitnych członków partji rządowej /dziekan Mironas/ w towarzystwie biskupa polowego wyjechał do Rzymu, dokąd wyjeżdża również arcybiskup litewski Skvireckis.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WENWĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Dokoła zmian w ustawie o adwokaturze. Prasa kowieńska /z 20.XI.1934/: Jak podają, zmiany w ustawie o adwokaturze zostały już ostatecznie zrehabilitowane i w najbliższych dniach zostaną przesłane "Wiadomościom Urzędowym" dla opublikowania. Zmiany zostaną opublikowane w tej formie, w jakiej zostały opracowane przez M-stwo Sprawiedliwości.

Po opublikowaniu zmian minister Sprawiedliwości ułoży listę adwokatów, którym zostanie zlecone zamieszkanie w innych miastach według wskazania.

W związku z wprowadzeniem zmian do ustawy o adwokaturze, Rada Adwokatów interwenjowała u premiera Tubelisa i ministra Sprawiedliwości Szylingasa. Pozatem delegacja adwokatów została przyjęta przez prezydenta Państwa. Delegacja wyjaśniła, że projektowane zmiany nie osiągną celu usuwania nieodpowiednich adwokatów, a ujemnie oddziałają na byt całego ogółu adwokatów. Prezydent Państwa zapewnił delegację, że się zapozna ze zmianami.-

Dokoła reformy Przedstawicielstwa Studentów. Prasa kowieńska /z 20.XI.1934/: W tych dniach rektor U.W.W. rozesłał do organizacji akademickich pismo z propozycją zamianowania po 1 przedstawicieli do komisji, która ma omówić kwestję reformy Przedstawicielstwa Studenckiego. Pismo takie otrzymało 6 organizacji wydziałowych oraz Związek Atejtininków, stow. post. "Varpas", korp. "Neo-Lithuania", Zjednoczenie Korporacji Litewskich /t.zw. Samburys/, korp. oficerów rezerwy "Ramove", korporacje "Vilnija" i "Mažoji Lietuva", Żydowskie Zjednoczenie Ekonomiczne i Zjednoczenie Studentów Polaków U.W.W. Pozatem jednego delegata mają wysłać wspólnie stowarzyszenia socjalistyczne, "żajzdrininków", "auszrininków" i sjonistów socjalistów.-

Likwidacja zakładów karnych. Prasa kowieńska /z 20.XI.1934/: M-stwo Spraw Wewnętrznych uchwaliło likwidację ze względów oszczędnościowych 5 zakładów karnych: w Telszach, Birżach, Rakiszkach, Możejkach i Wyłkowyszkach. Więźniowie zlikwidowanych zakładów karnych w najbliższych dniach zostaną przewiezieni do innych więzień.-

• K L O U I K S •

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Prasa litewska w sprawie kłajpedzkiej.

"Rytas" Nr.265 z 20.XI.1934 r. Art.p.t."Troska o Kłajpedę".
Streszczenie:

W miarę wzmacniania się narodowo-państwowej świadomości litewskiej znaczenie wybrzeża morskiego, a w szczególności Kłajpedy staje się coraz większe i coraz bardziej doceniane. Gdyby Litwa nie miała własnego portu, znalazłaby się dzisiaj w ciężkiej sytuacji. Jest to rzecz jasna dla każdego.

Gdy się uwzględni litewską prasę periodyczną, zwłaszcza urzędową, uzyska się wrażenie, że na obszarze Kłajpedy wszystko się toczy gładko i że tylko hitlerowcy /grupy Neumanna i Sassa/ utrudniają pracę państwową i kulturalną.

Spraw kłajpedzkich nie należałoby traktować powierzchownie. Należałoby je traktować obiektywnie. Skoro się będzie zamykało oczy na niebezpieczeństwo, to się go nie uniknie. Nikt nie wątpi w to, że Niemcy z tamtej strony Niemna oddawna już niedwuznacznie wyciągają ręce ku Kłajpedzie. Nie żałują oni ani pieniędzy, ani wysiłku, nie liczą się ze środkami, byle tylko osiągnąć swój cel i zmącić nastroje na obszarze kłajpedzkim.

Niektórzy może myśleli, że z chwilą objęcia władzy przez Dyrektorjat p.Reizgisa wiele rzeczy w Kłajpedzie się zmieniło. Wprawdzie Dyrektorjat p.Reizgisa czyni wiele wysiłków, by zahamować dalsze germanizowanie kraju. Usunął on część urzędników hitlerowców, jednak bardzo wielu z nich pozostawił na stanowiskach.

Płace urzędników w Kłajpedzie były bajecznie wysokie. Cierpieli na tem rolnicy, którzy musieli na te płace łożyć. Obecnie płace te się zmniejsza, jednak nie w takim stopniu, jakby to uczynić należało.

Żadne gwałtowne środki policyjne nie wystarczą na dłuższą metę. Byłoby lepiej, gdyby ustalono plan działania nie na parę miesięcy, a na dłuższy okres czasu, poczem plan ten z całym uporem by wykonywano.-

"Liet.Žinios" Nr.265 z 20.XI.1934 r. Art.p.t."W sprawie Kłajpedy". Streszczenie:

Jak się zdaje, całe społeczeństwo w sprawie Kłajpedy się uspokoiło. Wiadomości, które dochodzą do społeczeństwa za pośrednictwem prasy, wpływają uspakajająco. Piszemy bowiem o likwidowaniu antypaństwowych hitlerowskich spisków, o areszcie różnych przestępców-demonstrantów, to też wydaje się, że niema racji do specjalnej troski. Tego rodzaju wiadomości usposabiają częstokroć zbyt optymistycznie.

Gdy się jednak analizuje fakty, dochodzi się do niepokojących wniosków. Jakiegoż rodzaju jest aktywność organów litewskich? Jeżeli się przeprowadza areszty i wyśledza niebezpieczne spiski hitlerowców, znaczy to, iż w Kłajpedzie akcja hitlerowska jest tak wybitna, że wypada z nią walczyć. In. słowy aktywność organów Państwa Litewskiego nie jest wynikiem inicjatywy państwowej, a tylko konsekwencją tego, iż ta aktywność wywołana jest przez bolesną konieczność. Jest to obrona. Stała się ona konieczna z chwilą, gdy w Niemczech zapanował faszyzm. Po spiskach w Austrii daje się obecnie zauważyć walkę w zagłębiu Saary, poczem, jak słusznie piszą austriaccy socjaldemokraci, przyjdzie kolej na Kłajpedę. Z tego względu należy tę sprawę dobrze rozpatrzyć i przygotować się do wielkiej walki.

Sprawy kłajpedzkie rozstrzygać tem trudniej, że nie mają one mocnego oparcia prawnego i moralnego wewnątrz Państwa. Faktem jest, że załatwianie spraw kłajpedzkich nigdy nie było owocem odpowiedniej inicjatywy państwowej. W sprawach kłajpedzkich nie umiano unikać dawniej błędów. Jak słychać, błędy są popełniane również obecnie. Sytuacja nie jest przeto tak optymistyczna, jak wygląda z punktu widzenia kowieńskiego. Cały ogół i cały Naród muszą się tą sprawą zająć. Ostrzeżenie socjaldemokratów austriackich nie jest nieuzasadnione. Mówi ono o specjalnym wzroście niebezpieczeństwa. Niepodobna nie zwrócić uwagi na Sejmik kłajpedzki, który ma się zebrać w maju 1935 r. na podstawie litewskiej ordynacji wyborczej. Jest to sprawa bardzo poważna.-

